

Додаток 1
до Положення про формування си́лабусів
навчальних дисциплін СНУ ім. В. Даля,
затвердженого наказом ректора
СНУ ім. В. Даля № 14/1-01 від 03.02.2020
Си́лабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

НАВИЧКИ ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Ступінь вищої освіти:	доктор філософії з хімічних технологій та інженерії
Спеціальність:	161 Хімічні технології та інженерія
Рік підготовки:	2
Семестр викладання:	осінній
Кількість кредитів ЄКТС:	3
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	іспит

Автор курсу та лектор:

д.п.н., проф., Зеленов Євгеній Анатолійович

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

професор кафедри педагогіки

посада

olmer1954@gmail.com +38-050-474-63-87

електронна адреса

телефон

Skype: zelenov1

месенджер

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Мета викладання навчальної дисципліни – розвиток професійно-педагогічного мислення майбутніх викладачів, формуванням у них науково-педагогічних знань і умінь, що необхідні як для викладацької діяльності, так і для підвищення загальної професійної компетентності та педагогічної культури, ознайомлення магістрантів із сучасними методиками викладання дисциплін у вищій школі, методологією розробки методичних матеріалів до викладання та формування вмінь щодо проведення всіх форм занять. сформуванню установки на постійний пошук прикладання філософських, соціально-економічних, психологічних та інших знань до вирішення проблем навчання і виховання у ЗВО; поглибити уявлення про особливості професійної праці викладача вищої школи.

В основу викладання дисципліни покладено системний, культурологічний, соціокультурний та особистісно-діяльнісний підходи, які передбачають розгляд педагогічних проблем у контексті соціокультурної ситуації, погляд на освіту й виховання як на складники культури нації, людства. Програма складена з урахуванням принципів культуровідповідності, єдності загальних та національних цінностей, особистісно орієнтованої вищої освіти..

Результати навчання:

Знати: роль і значення вищої освіти в розвитку суспільства; нормативно-правові засади функціонування вищої освіти в Україні; особливості організації педагогічного процесу у вищій школі; дидактичні основи підготовки педагогічних кадрів у системі вищої освіти; методичні основи викладання навчальних дисциплін; методологічні основи активізації навчального процесу; дидактичні основи управління навчально-творчою діяльністю.

Вміти: застосовувати набуті знання у реальному навчально-виховному процесі; володіти основними категоріями методики викладання у вищій школі та застосовувати їх при виконанні теоретичних та практичних

Передумови до початку вивчення:

занять; ставити мету, планувати, організувати, стимулювати, контролювати, аналізувати результати навчально-пізнавальної діяльності студентів. Базові знання та уявлення із загальних основ педагогіки та історії педагогіки, вікової психології, філософії, культурології.

Мета курсу (набуті компетентності)

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу
2. Здатність до вільної комунікації іноземною мовою для спілкування у науковій, викладацькій, професійній та соціально-культурній сферах, володіння фаховою термінологією іноземною мовою
3. Здатність до самостійної науково-педагогічної діяльності та реалізації складових процесу навчання, формування особистості з високими моральними якостями
4. Здатність використовувати у професійній діяльності базові загальні знання з різних наук
5. Здатність виявляти, класифікувати і вирішувати проблеми
6. Навчальні навички, необхідні для безперервного професійного розвитку.
7. Здатність будувати ефективну комунікативну взаємодію із суб'єктами освітнього процесу
8. Здатність орієнтуватися в сучасних тенденціях розвитку освіти та передбачати їх потенційні наслідки
9. Здатність до самоосвіти, професійного та особистісного розвитку
10. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах
11. Здатність організовувати та аналізувати освітній процес у вищій школі в контексті ідей гуманізації, демократизації, гуманітаризації, плюралізму і варіативності виховних практик на засадах аксіологічного, антропологічного, культурологічного, синергетичного, особистісно-діяльнісного, компетентнісного, цивілізаційного підходів

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ЛЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Особливості організації навчального процесу у вищій школі	2/0/2	Сутність навчання Ознаки навчання Сутність навчального процесу Основні функції процесу навчання Особливості навчального процесу у вищій школі Основні структурні елементи навчального процесу	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
2	Викладач ЗВО як суб'єкт процесу навчання	2/0/2	Зміст і структура діяльності викладача, умови її ефективності. Структура професійних здібностей і вмінь викладача . Особливості педагогічної діяльності викладача з реалізації особистісно орієнтованої освіти. Типології викладачів ЗВО.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
3	Особливості діяльності викладача	2/0/0	Сутність процесу викладання. Особливості освоєння викладання у ЗВО починаючими викладачами Психологічні особливості семінару Психологічні особливості іспиту Оцінка знань студентів	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
4	Особливості діяльності викладача при підготовці та проведенні лекційного заняття	2/0/2	Вимоги до лекції. Характерні риси лекції Цілі лекції Мотиви підготовки та читання лекції Способи підготовки і читання лекції Підготовка до лекції Читання лекції Правила поведінки лектора	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

			Деякі прийоми підтримки інтересу	
5	Студент як об'єкт і суб'єкт педагогічної діяльності	2/0/2	Визначення студентства Права та обов'язки студентів Студент як об'єкт і суб'єкт навчання Соціальна позиція студента Особливості студентського віку Типології студентів	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
6	Організація самостійної роботи студентів	2/0/2	Самостійна робота студентів та її види Загальні підходи до методики самостійної роботи студента та її здійснення	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
7	Види контролю оцінювання знань, умінь і навичок у навчальному процесі в вищій школі	2/0/2	Види контролю оцінювання знань, умінь і навичок у навчальному процесі в вищій школі Організація складання іспитів і заліків Методичні основи організації тестового контролю знань	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
8	Дистанційне навчання як самостійний елемент сучасної підготовки студентів	2/0/2	Сутність дистанційної освіти Основні принципи дистанційного навчання Основні види дистанційного навчання Проблеми дистанційної освіти Моделі дистанційного навчання Особливості електронних дискусій Характерні риси дистанційної освіти	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
9	Активізація процесу навчання за допомогою проведення ділових ігор	2/0/2	Сценарій імітаційної гри Етапи розробки ділової гри Позитивні і негативні сторони ділової гри Сутність ділової гри Приклад ділової гри	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
10	Консультування як форма роботи зі студентами	1/0/0	Необхідність консультування у ЗВО Сутність поняття «консультація»	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

			<p>Специфіка консультацій для різних форм навчання</p> <p>Групові консультації</p> <p>Індивідуальні консультації</p> <p>Виховне значення консультацій</p> <p>Класифікації консультацій</p> <p>Умови ефективності консультацій</p>	
11	Розвиток творчого мислення студентів у процесі навчання	2/0/2	<p>Критерії творчого мислення.</p> <p>Методи стимуляції творчої діяльності та поняття творчої особистості .</p> <p>Розвиток творчого мислення в процесі навчання і виховання</p>	<p>Участь в обговоренні</p> <p>Тести</p> <p>Індивідуальні завдання</p>
12	Організація роботи кураторів груп у вищій школі	2/0/2	<p>Інститут кураторства</p> <p>Умови і порядок призначення куратора</p> <p>Функції куратора</p> <p>Діяльність куратора як керівника академічної групи</p> <p>Засоби виховної роботи кураторів</p> <p>Критеріями ефективності роботи куратора</p> <p>Основні напрямки виховної роботи</p> <p>Обов'язки куратора</p>	<p>Участь в обговоренні</p> <p>Тести</p> <p>Індивідуальні завдання</p>

Рекомендована література

1. Архангельский С.И. Лекции по теории обучения в высшей школе. – М.: Высшая школа, 1974. – 382 с.
2. Бондар В.І. Дидактика: ефективні технології навчання студентів. - К.: "Вересень". 1996.-129 с.
3. Вербицкий А.А. Активные методы обучение в высшей школе: контекстный подход. - М.: Высшая школа, 1991. - 204 с.
4. Вітвицька С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури. - Київ: Центр навчальної літератури, 2003. - 316 с
5. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.
6. Словник-хрестоматія педагогічних понять: Навч. посібник для студентів, аспірантів, викладачів. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2004. – 272 с.
7. Вітвицька С.С. В 54 Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006.– 384 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk702798.pdf>
8. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко – Д., 2014. – 416 с URL: <http://distance.dnu.dp.ua/ukr/nmmateriali/documents/pedagogikavsh.pdf>
9. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. – Харків, 2016. – 260 с. URL: <http://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/1086/3/.pdf>
10. Козлова Г.М. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. – Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2014. – 200 с. URL: http://oneu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/navchalnij_posibnik-metodika_vikladannya_u_vishnij_shkoli.pdf
11. Немченко С. Г. Педагогіка вищої школи : Підручник для студентів вищих навчальних закладів / С. Г. Немченко, О. Б. Голік, О. В. Лебідь. – Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2014. – 534 с URL: https://ir.duan.edu.ua/bitstream/123456789/1805/1/%D0%9F%D0%92%D0%A8_%D0%9B%D0%B5%D0%B1%D1%96%D0%B4%D1%8C.pdf
12. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf
13. Салов В.О. Основи педагогіки вищої школи : навч. посіб. для студ. гірн. спец. вищ. навч. закл. [Електронний ресурс] / В.О. Салов ; М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2003. – 170 с. URL: https://www.nmu.org.ua/ua/content/infrastructure/structural_divisions/science_met_centra/korisy-arkhiv-sferi-osviti-ngu/2003%20%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%BA%D0%B8%20%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%BE%D1%97%20%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B8.pdf
14. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навч-метод. посіб. Івано-Франківськ : НАІР, 2018. 120 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/3558.pdf>.
15. Теорія і технологія розв'язання педагогічних задач: навч. посіб. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 156 с. URL: http://lib.iitta.gov.ua/2622/1/MILTO_879-13.pdf
16. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник / М. М. Фіцула. – Київ: «Академвидав» 2006. – 352 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/412096.pdf

Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з дисципліни «Педагогіка вищої школи» (для магістрантів спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки») / Укл.: Є.А. Зеленев. – Северодонецьк: СНУ ім В. Даля. Платформа MOODLE

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	20
Тести	25
Індивідуальні завдання	25
Залік	30
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

<i>Плагіат та академічна доброчесність:</i>	<p>Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.</p> <p>Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.</p>
<i>Завдання і заняття:</i>	<p>Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.</p>
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	<p>На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.</p> <p>Під час занять студенти:</p> <ul style="list-style-type: none">☐ не вживають їжу та жувальну гумку;☐ не залишають аудиторію без дозволу викладача;☐ не заважають викладачу проводити заняття. <p>Під час контролю знань студенти:</p> <ul style="list-style-type: none">☐ є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;☐ розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);☐ не заважають іншим;☐ виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.